

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
M O C S.Mindennemű kézirat,
levél, hirdetés elfogadása,
és előfizetési díjak
és hirdetési összegek be-
szedése egyedur-
tékes a„Mezőségi Híradó”
szerkesztősége Mocs.
Kéziratot nem adunk vissza.

MEZŐSÉGI HIRADÓ

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Dániel Géza. Főmunkatárs: Orbán Ferenc.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 „

Negyed évre 2 „

Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetések díjszabás
szerint.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Farsang.

A vidám csörgősipkás uralkodó, a bohókás Carneval herceg ismét bevonult, hogy elfoglalja az idén öt hétre terjedő uralmát. Itt a farsang s véle minden öröme. — A bálbizottságok megalakulnak, küldöttségek jönnek — mennek. — Bálanyák, lady — patronesek körül forog a szó beszéd s a sok báli tilésezések ugyyszólván teljesen lefoglalják aranyifjúságunk, de még idősebbjeink idejét is.

Ilyenkor aztán a társadalomnak eszébe jut nyomorgó felebarátja inségét enyhíteni, mert a jótékonycélu mulatságok érdekében fáradozók, ilyen hangzatos jelszavak alapján sarcolják meg a hiszékeny s jószívű közönséget.

Jótékonyság! Hányszor éltek vissza s fognak visszaélni patyolat tiszta neveddel? — Hányszor fog a könnyelmű léhaság felhasználni önös céljaira?!

A társadalom pedig nyugodtan hajtja pihenőre fejét egy jól sikerült jótékonycélu mulatság után, mert hiszen eleget tett kötelezettségének, eleget tett saját maga kényelmének, jólétének, a midőn oly mulatságon váltott adományával jogot a vigságra, mely a jótékonyság hazug álarcát ölté magára.

A közönség nem törődik e mulatságok révén befolyt jövedelmek hovaforrásával, nem törődik még azzal

sem, vajjon maradt-e valami a jótékonycélnak. — A fődolog, hogy érzelmi főtápot nyerjenek az élvezetek kiűritésében, s hogy az unalom kellő mesterkedésekkel eltűntetessék.

A nyomor, kin, gyötrelmek, melynek elfojtására a bálbizottság, jótékony intézőség alakult, továbbra is sir, zokog rongyos gunyájában. — A hideg tél iszonya továbbra is kinozza a szerencsétleneket, kiknek bőrre az egész mulatság nyélbe ütődött, mert a befolyt jövedelmet — lett légyen az még oly nagy is — felemésztették a mulatsággal, bállal járó kiadások. — A sok diszítés, a hölgyek virágadományai, a rendezők eljárásakor használta kocsibérek és még sok előre nem látható kiadás, a mely az ilyen jótékonycélu mulatság rendezésével jár.

A nyomorult védelem állá pedig ugyancsak felkophatik attól, a mit a jószívű rendezőség nekik juttat. — Valóban szinte nevetséges az a frivol kimutatás, mely a legtöbb ilyen jótékonycélnak rendezett mulatságot jellemezni szokta. — Mindent, mindent megtálhatunk benne, a mi nem oda való, csak a mulatság igazi célját szolgáló, a jótékony ügyre vonatkozó kiadásokat nem lehet fellelni; vagy ha mégis, igen silány és kisarányu méretben.

Hagyjuk el inkább a hangzatos cimeket. Mondjuk, hogy mulatságot

rendezünk saját gyönyörűségünkre, de ne azt, hogy a jótékony cél érdekében.

Minek hamis látszatot adni, esetleg ártatlan dolognak, s kihívni a társadalom ítéletét akkor, mikor talán még bűnösök sem vagyunk.

Ha valóban a jótékonyosság lebeg szemünk előtt, úgy szolgáljuk azt, de mindenkor és elsősorban azt, hogy a végeredmény azután igazolja is erős akaratomkat. — Tudjunk áldozni, de esetleg nélkülözni is a jótékony cél érdekében. — Mondjunk le fényűző igényeinkről ily mulatságoknál, hogy a lehető legnagyobb része a bevételeknek a jótékonyosság szent oltárára kerüljön. — Akkor, de csak is akkor, van jogunk a társadalom támogatására számíthatni, s a jótékony szívek irgalmasságát igénybe venni.

Am hangzatos jelszavakkal, a tapasztalatlan közönség zsebére spekulálni, hogy a mi mulatságunk mentől fényesebb legyen, a jótékony célt pedig jótékony célnak hagyni, mindenesetre megérdemli a társadalom és jóízű lesújtó ítéletét

A csörgősipkás herceg bevonult udvarával, hogy a vigság, a jókedély költözzék be hozzánk rövid időre.

Reméljük, hogy a vigság s jókedv néhány sugarát felajánljuk a szegény nyomorral küzdő emberiség javára, hogy azzal is csökkentjük azt a bántó dissonantiát, mely a mi örömtünk s az ő fájdalmuk csukló zokogása között

A „Mezőségi Híradó” tárcája.

Hogyha . . .

Hogyha csöndes este el-elfog a bánat
Hogyha a lelkemben zokogó dal támad:
Te vagy az eszembe!

Hogyha néha-néha örülni is tudnék
S megcsendül a nótá: annyi édes emlék,
Akkor is . . . akkor is
Te vagy az eszembe! . . .

Mocs, 1905. jan. 2.

Achilles.

Elcsereált szemek.

— Irta: Kincs István. —

„Magyar Szemle.”

— Te . . . te malac te! — kezdte Rostásné, szakasztott, a hogy azt a Borbola Vendel mondta. Még a többi titulus is hasonló sorban jött, hanem azért le nem írom.

— Te . . . te, berugtál! — lár mázta a asszony, miközben urát nem egészen híz testársi gyöngédséggel támogatta. Közben rántott is rajta nagyokat.

— Asszony, ne okoskodjál! — morgott Rostás Imre, — még belezavarsz a menésbe.

— Belezavarlak? . . . Hiszen nem látsz egyenesen.

— Hogyan lássak a sötétben, te mafla!

— Gyujts világot!

— Eleget begyujtottál a fejedbe. Ember, ember! Mi lesz teveled? Lumpnak készülsz egészen?

— Én? . . . én? — állott meg önértékesen a gazda, — kétszer se mondd, mert visszamegyek a korcsmába mindjárt.

— Eredj, csak eredj, idd meg az eszedet egészen. De holnap be ne tedd a lábadat a portámra; a kutyákat uszítom neked.

— A kutyának, galomban, több esze van, az nem bántja a gazdáját. Csak asszony, te nem akarsz megismerni az

uradat. Pedig hogy is van az első parancsolatban? Én vagyok a te Urad, Iste . . .

— Hallgatsz? — fogta be hirtelen ura száját Rostásné, — még káromolni mered az Istent? Haszontalan fráter, részeg vagy, fekdjél le.

— Én is azt akarom. Itt vagyunk már, ez az ágyam. Most pedig ereszs, mert én mindjárt álmodom.

— Elképzelem, milyen álmok lehetnek azok.

— Szépek, asszony, valóságos gyönyörűségekkel teljese. Csak hagyj békében, mindjárt meghallod.

— És Rostás Imre ruhástul vetette magát bele az ágyba.

Darabig szuszogott s nyomban elkezdett beszélni.

Szóról-szóra ismételte, a mit Borbola Vendeltől tanult.

— Oh, te angyali teremtség, áldott szívi feleségem, Rozália, — itt megbotlott, de kijavította, — akarom mondani Erzsébet! Szeretlek. Te vagy a legékesebb minden

Mocsi dolgok.

(o) Nekünk mocsiaknak van egy igen-igen régi és hozza nyílt sebünk, mit begyógyítanunk, eltüntetnünk sehogysem sikerül. A házi gyógyszerárnak minden szeréhez folyamodtunk, de ezideig mégis semmi, vagy nagyon problematikus az eredmény. Ennek a sebnek minden fájdalmát, minden kellemetlenségét ártatlanul és teljes nagyságában az sinli és fekszi meg minálunk, kit hivatala, sorsa messze idegenből küld, vagy vezet közénk.

A lakás viszonyokat értem, melyeknek párját hivatalnok ember nép hazánkban aligha találja.

Ha valamikor Páris almájáért — járás-bíró — N.-Sármás is kinyújtotta kezét és Mocscsal szemben valamelyes fensőbb-séget könyvelhetett el maga számára, itt a lakás mizeriáknál ragadta meg nemcsak Mocsnak Achillesarkát, hanem üstökét is. Tagadhatlan, hogy e tekintetben Sármásé az előny, nekünk meg be kell ismenünk az állapotok tarthatatlan voltát és a bosszantásig kellemetlen helyzetet.

Ezt nem titkoljuk, sőt nyíltan hirdetjük. Mocsnak, mint a természet által a központi jellegnek minden kritériumával felruházott székhelye jellegéből mindez nem von és nem is vonhat le semmit. Tovább meggyünk és a mezei birtokos osztályt is felmentjük, fel kell mentenünk a felelősség sulya és terhe alól. Annyit és oly arányban tett az erre hivatott osztály, minél többet várunk nem is lehet. Máshol van a bibi. Más irányon, ellenkező csapáson kell elindulnunk, hogy tiszta és világos legyen mindenki előtt a kép.

Mocs természetes központja, fekvésénél fogva, a nagykiterjedésű Mezőségnek legjobban megfelelő székhelye minden tekintetben. Ezt nem a patriotizmus, nem az elfogultság mondatja el velünk. Elismeriék ezt az illetékes körök akkor, midőn ide, mint egy nagy egésznek szívébe centralizálták a hivatalokat.

Ezt a tisztán tárgyi alapon nyugvó igazságot kár lenne személyes motívumok bele keverésével is támogatni.

Külső és belső, személyes vagy más irányú befolyástól menten van Mocsnak járásbírósa, adóhivatala, csendőrsége, posta-távírdája, pénzügyőri szakasza stb.

asszonyok között. Szőke a hajad, mint a harmatos buzakalász, kék a szemed, mint a viritő nefejejts, jó a szived, mint a gabonaföld, melyik . . . melyik . . .

Kiesett a barázdából, az esze hurokba keveredett, s nem tudott már abból a zavaros burokból kihalászni egyetlenegy szót is. Elaludt.

Hanem rövid ideig tartott a boldogsága. Mintha fület húzta volna valaki. Odakapott, valamit megragadott. A felesége keze volt: az rángatta, cibálta kegyetlen mód a fülel fogva.

— Te . . . te gazember! — ordított rá, hogy megmozdult, — mit csináltál te az imént?

— Bizonyosan álmodtam, — felelte a gazda bosszusan. Valami mintha rémlett volna még előtte abból az álomból. — Eredj aludni. Hagyj békében!

— Kellene, te sehonai! Én aludjam, te meg álmodol?

stb. A sok közül csak ezeket említjük, mert valahány egy-egy ütőkártya. Hol vannak elhelyezve ezek a hivatalok? Mind-mind egye-ektől bérelt, évi bérletben tartott helyiségekben. Egytlen-egy sem készült megrendelésre, de az egytlen járásbíró kivételével valahány megfelel a célnak, sőt comfort tekintetében is mindenik megállja a helyét. Szóval itt nálunk legnagyobb bérlő az állam, mely minden valamira való, céljának megfelelő helyiséget évről-évre megkaparint magának.

Hivatalnokainak megfizeti a lakbér összeget és törődik is azzal, ha hivatalnoka a nyújtott lakáspénzért nem talál alkalmas lakásra, vagyha az ide való viszonyok következtében nő hivatalnokok között oly formán oldódik meg a nehézség, hogy a férj mocsai tartózkodása alatt a házastársak és családja között felbomlik az életközösség.

Mentsen Isten a gunyolódástól. Jobban szeretem Mocst, sem hogy ennyire tudnék vetemedni. Szeretek emellett valami mást is. Szeretem a méltányosságot és gyűlölöm azt a rendszert, mely ráfekszik övéire és erőszakosan fojtogatja.

Nem én kérdelem, mások vetik fel a kérdést naponta: mikor lesz már vége e fordított helyzetnek? Nemcsak a hivatalnokoknak fáj, mi is nagyon érezzük. Ők nyögnek alatta, mi szegyenkezünk és pirulunk miatta.

Mikor lesz már vége?

Már vége szakadhatott volna. A kimutatások szerint, ezidén még nem épül fel a mocsai járásbíró. És vajjon miért nem épül fel? Csak néhány van nagyobb forgalmu járásbíró, mint a mocsai. Egy ilyent a legnagyobb kényelem szemelött tartásával épített privát lakásban sem lehet és nem is szabad elhelyezni.

Ezen segíteni kell és fog is segíteni az állam. Megmozdult, tenni akar, de hát miért nem tesz idejében? Nemcsak a bíróság várja-leszi sovár tekintettel a kilátásba helyezett jövőt, hanem egyesek is.

Minő kényelmes lakás nyílnék a járásbíró kihurczolkodása után családok számára. Hiszen valóságos paródiája az életnek, hogy Juszticia istenasszony trónoljon haragvó tekintettel a termekben, melyeket a barátságos családi tereferék számára építettek egykoron. Nem komikus jelen-

— Hát még álmodni se szabad? — kezdett el a gazda dühösen lármázni.

— De kívül álmodtál? . . . Ki az a Rozália?

— Erzsébetet mondtam, — dühösködött Rostás Imre, — megesküszöm rá, hogy Erzsébetet mondtam.

— Erzsébetet? — kiáltott föl keserű gúnnyal a feleség, — hát mióta van nekem szőke hajam, nefejejts szemem? Te nyomorult!

— Akkor elhibáztam, — adta alább a gazda, — asszony, esküszöm neked, hogy feketét, barnát akartam mondani.

— Mondj, csak mondj. Akármit mondasz: tudom én már, hányat ütött az óra. Te . . . te megszegted az esküdet, hűtlenül elhagytál engem. Eredj csak Borbóla Vendelnéhez . . . Csak álmodjál . . . Szőke haj . . . kék szem . . . Oh én szerencsétlen!

Az asszony otthagya az urát; lefeküdt, és keservesen kezdett sirni.

ség-e mindenki előtt, ha társas, avagy magánzárkákban bűnösök bűnhődnek heteken, hónapokon át ott, hol ennek előtte vetemény vala elrakva szép rendjével és a terjedelmes polcokon batul, meg páris-al-mák mosolyogtak a lakóra?

Csak gyorsan munkához kell látni.

Fel kell építeni a bíróság palotáját és megszűnik a panasz. A bíróság is nyer vele a lakás mizeria réme is távozik talán örökre. — Sok reményt fűztünk ehhez különösen a mostani nyomorúsággal teljes napokban. Építeni kell és építenek is, de nem itt, máshol. De jó lett volna, ha most csinálják meg a befektetést. A mai viszonyok között nagy megtakarítást tehetett volna az állam. Különösen olyan időben nyújtott volna munkát az éhező népnek, mikor másirányban ugyis adnia, nyújtania kell. Kár volt mindezeket hamarabb, ideje korán észre nem venni.

HIREK és VEGYESEK.

Emlékeztető:

Névnepok: Szombat, jan. 14. Bódog vt. Vasárnap, jan. 15. Jézus szt. neve. Hétfő jan. 16. Marczel vt. Kedd, jan. 17. Antal rem. Szerda, jan. 18. Piroska. Csütörtök, jan. 19. Kanut rt. Péntek, jan. 20. Fáb. és Seb. Szombat, jan. 21. Ágnes.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyi miniszter Lukács Ignác nagyszebeni kir. törvényszéki aljegyzőt a mocsai kir. járásbíróhoz jegyzővé kinevezte.

A kolozsvári kir. ítélőtábla elnöke Váradi Béla nagyilondai kir. járásbírói díjtalan joggyakornokot a kolozsvári kir. ítélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Gogomán Gizellát Gogomán Ferenc mező-szentjakabi lakos bájos leányát eljegyezte Andrássy Jenő, Andrássy Sándor mező-szentjakabi nagybirtokos fia. Igaz örömmel regisztráljuk e kedves hirt. Boldogságot kívánunk a kötendő frigyhez.

— **A farsang** beálltával mindenfelé megkezdődtek a mulatságok, a mocsai kaszinó is, mint hirlik, a farsang folyamán tartja meg a minden évben rendezni szokott estélyét. A rendesen jól sikerült estélyre az érdeklődő közönség figyelmét már eleve fölhívjuk.

Szegény Rostás Imre szívére vette felesége bánatát. Pillanat alatt kijózanodott egészen. Most látta csak, milyen bakot lőtt, hogy azt a receptet olyan bolondmódra szó szerint alkalmazta. Az asszonynak igazsága vagyion. Ő valóságos gazember. Játékot akart belőle üzni s most tessék megfaggyuzni!

Fölkelt. Odament a siró asszonyhoz. Kérte, könyörgött neki, hogy ne okoskodjék, hisz tréfa volt az egész; ne vegye komolyan, hiszen szó sincs arról a Borbola Vendelnéről. Ő, már mint Erzsébet, az ő egyetlen szeretett felesége. S a végén bizonyosság okáért még meg is csókolta.

Arra azután a zokogó asszony is neki szelidült. Könyei fölszáradtak. A visszavonás odább állott, mert csöndes békeség s zavartalan boldogság költözködött a házba.

Vége.)

— **A mocsai kir. járásbírósi helyiség és fogház építését,** mint értesülünk a m. kir. igazságügyi kormány az általa Tolvajné br. Wesselényi Jenkétől a fő út mentén megvásárolt telken 1906. év tavaszára halasztotta. Habár a kir. járásbírósi befogadására szolgáló bérház hovatovább elégtelennek mutatkozik s a diszes épület mielőbbi fölemelése nagyon óhajtott volna, mégis örömről szolgál, ha később is, de a kir. járásbírósi céljainak teljesen megfelelő monumentális épület községünket annak idején díszíteni fogja.

— **A mocsai intelligencia kedélyes vacsorára** gyűlt össze folyó hó 7-én dr. Dán János körorvos házában, mely alkalommal az egybegyűlt illusztris társaság meleg óváczióban részesítette a mindenütt köztisztelőben és szeretetben álló orvost és b. családját. Nagy Albert szellemes felköszöntőjében éltette a nemes szívű emberbarátot abból az alkalomból, hogy immár 30 éve működik az orvosi pályán. Reá mutat arra a körülményre, hogy mily magaslatos, mily szép egy orvos hivatása s a multban mégis mennyit kellett küzdenie. Az ünnepelt lankadatlan szorgalommal, odaadó munkakedvvel dolgozott, fáradott. Felköszöntőt mondottak még többen. Mindannyian meleg, szívből jövő szavakkal tolmácsolták azt a tiszteletet, mi e kedves családot mindenha és minden irányban környezi. E helyen is kifejezzük tisztelőnket és kívánjuk, hogy még számos éven át környezhesse társadalmunk kedves, rokonszenves tagját és szeretetreméltó családját. A társaságból következő urnők neveit jegyeztük fel: Benczéd Jánosné, Hosszu Teofilné, Mihály Jánosné, Nagy Albertné, özv. Pap Miklósné és Reicher Gáborné. **Leányok:** Bozák Lukréczia, Pap Katinka és Rózsika, Rácz Aranka és Reicher Karola. **Urak:** Benczéd János, Csuka Simon, Dániel Géza, dr. Deli Adolf, Gaál Jenő, Hosszu Teofil, Mihály János, Nagy Albert, Orbán Ferencz, dr. Persian Viktor, Rácz Viktor, Reicher Gábor és Fábry Elek.

— **A Mocsvideki Kath. Polgári Olvasókör** évi rendes közgyűlését f. é. jan. 15-én vasárnap délután 4 órakor tartja meg saját helyiségében. Közgyűlés tárgyát a tisztujítás és keblü ügyek elintézése képezi. A tagok teljesszámú megjelenését kéri az elnökség.

— **A tél áldozata.** A dermesztő hideg, amely minden átmenet nélkül beállott, nagy kegyetlenséggel pusztít az országban minden felé. Ember életben különösen akkora áldozatokat szed, milyenre az utóbbi esztendőben alig van példa. Mindenfelől megfagyott emberekről adnak hírt a lapok. Az alábbi hírt is a napokban kaptuk. Fráta és Aranykut közötti országuton megfagyva találtak egy embert. Nucz Juon 60 éves cigány a mult héten, mikor a legnagyobb hidegek jártak, 2 libával ment Frátára. Visszajövet a nagy dermesztő hideg következtében az uton össze rogyott. Másnap arra járó emberek akadtak reá megfagyva, mellette a libákat rejtő zsákkal. Ruházata elképzelhető legprimitívabb és szakadozott, az időjárásnak nem épen meg felelő volt. Lábai is csak rongyok fedték. Miután halálát minden kétségen kívül a fagy okozta, a boncolás elmaradt.

— **Országgyűlési képviselő választások.** A képviselőház feloszlását nyomon fogják követni az új választások. A politikai láthatár régen volt oly borus, mint épen ma; nem csodálható tehát, hogy a választások régen nem okoztak oly izgalmat, mint a melybe a választókat jelenleg ejtették. Ma nem is beszél úgy szólnán senki másról, mint a következő választásokról. Megyénkben, mint értesülünk a Bánffihunyadi kerületben Barcsay Domokos kormánypárti jelölttel szemben Bölöny László fog föllépni Kossuthpárti programmal. Gyaluban Eszterházy Kálmán gróf a kormánypárt jelöltje. Kolozsón Zeyk Károly kormánypárti jelöltnek Gaál Gyula lesz az ellenjelöltje újpárti programmal. Végre a negyedik választó kerületben, Tekén Rónay Elemér és Grátz Gusztáv mint a kormánypárt jelöltjei fognak mérkőzni Bánffy Miklós gróffal. — Hír szerint a választások már január 26-án fognak megkezdődni. — r —

— **Lopások.** Még december hó utolsó napján történt, Grünberger Meodel kályáni illetőségű egyéntől a község végén az uton levő szekéréről, míg ő a lovait etette, valaki 4 doboz purzicsán dohányt ellopott. Az illető nem sokáig maradt inkognitóban. Már másnap a csendőrség a tettest Kis János helybeli lakos, napszámos szeméjében elfogta, ki több kereszt kérdés feladása után a tettét beismerte. A 3 csomag dohány még sértetlenül megkerült.

— **Luzsigán Duiszija kályáni lakos** kárára a községben levő lakatlan házának záratlan padlásáról 14 korona értékű gazdasági eszközt és tűzi fát mult év december hóban kezdődőleg, időközben valaki ellopott. Csirkó Vaszília helybeli lakos, mint szemtanu előadta a csendőrségnek, hogy a mult hét egyik éjjelén Lukács Juon helybeli lakost látta a mint egy öl fával a feljelentő házatól távozott. Az illető a lopás tényét nem ismeri be, jöllehet azon éjjel az udvaron járt, de a fa honnan szerzéséről felvilágosítást nem tudott adni. A házkutatásnál azonban kiderült a tényállás, mennyiben a padláson 1 drb gyertyán és 1 drb akácfát megtaláltak, a mit a feljelentő magáénak ismert.

— **Özvegy Dáskálné mocsai lakostól** elmult hét egyik éjjelén paszulyt, kukoricát, árpát és buzalisztet loptak 22 korona 80 fillér értékben. Ugyancsak azon éjjel Kelesán Vaszília szintén mocsai lakostól a csübről $\frac{2}{5}$ hltr. buzát elloptak. A tettes már másnap megkerült, de tekintettel ittas állapotára, nem volt kihallgatható. A lopást tagadta, míg a bizonyítékok súlya alatt töredelmes vallomást tett. A lopott holmit Sármasán Gyorgye és felesége házához vitte, kik ellen a hatóság, mint orgazdák ellen szintén megtette a feljelentést.

— **Karácsonyia ünnepély.** A nagysármási kisdédóvoda, mult hó 22-én délután tartotta meg szokásos karácsonyia ünnepélyét nagyszámú közönség részvétele mellett. A helybeli érdeklődő intelligencia és szülők teljes számmal jelenvoltak, hogy övéiknek örömeiben osztozzanak. Ott láttuk a közönség soraiban gróf Ráday István kincstári ispán, telep kezelőt és Gaál Elemér szolgabíró nejeikkel, továbbá Dobai Lajos ev. ref. lelkeszt és leányát, Lakatos Lászlót és nejét, Kozma Károlyné

urnőt, Angyal Rozsika, Halmágyi Juliska, Horváth Ida k. a.-kat. Juhos Márton isk. igazgatót és Angyal Sándor tanítót.

Az ünnepély példás szép rendben folyt le, a mi újlag tanubizonyosságot szolgáltatott arról, hogy a sármási óvónő Juhosné, Szabó Róza igazán hivatásának él. A hozzá fűzött várakozásnak a mai délutáni eredménnyel is szépen megfelelt. A kisdedek által előadott számos alkalmi vers és összehangzó ének a hallgatóságot kivétel nélkül gyönyörködtette. Miután a kisdedek, — mintegy 92 — haladásukról és szorgalmukról bizonyosságot tettek, még egy csinos karácsonyi versecske eléneklése után szép katonás rendben sorakozva, a szomszéd szoba zárt ajtaja elé vonultak, hogy az oly régen várt angyaloktól a jó gyermekek részére hozott ajándékokat átvehessék. Ekkor az ajtó feltárult s láthatóvá lett a sármási intelligencia és szülők adományából összegyűjtött, pazarul díszített szép nagy karácsonyfa, tele agatva minden jóval, mi csak gyermekszemnek kedves. Még mi nagyok is gyönyörködve állottunk az impozáns és számos gyertyától csillogó fa körül, visszaképzelve magunkat a boldog gyermekkorba, midőn a saját karácsonyfáinkat állottuk körül és örültünk neki gyermeki naivitással. Ezután következett az ajándékok kiosztása, melyeknek midegyikén az illető gyermek neve rajta volt, kik azután legnagyobb boldog meglelédezővel mentek szüleik társaságába haza.

Hála a sármási intelligencia és Juhosné Szabó Róza kisdédóvónő áldozatkészségének és fáradozásának, kik a sok szegény telepes gyermek számára egy boldog estét varázsoltak elé. Egy feledhetetlen kedves este emlékével távoztunk mindnyájan, melylyel az ünnepély véget ért. Végül pedig kötelességünknek tartjuk mindazoknak neveit, kik adományaikkal hozzájárultak és létesítették a mai kedves estét, alábbiakban közölni: gróf Ráday István, Veszprémi Antal, Gaál Elemér 5—5 korona, Kuglitársaság pénztára 5 korona 20 fillér, Kozma Károly, Szita Sándorné 2—2 korona, Ruzs Konstantin, Fogolyán Sámuel, Balázs Elek, Csögör Gyula, Lakatos László, Pető Miklós, Kisgyörgy Sámuel, Bothezán Pompei, Kotorján Imre, Pergő Kálmán, Sinkó Lajos, Szolima Jenő, Puskás Sándor, Bod Balázs, Borbély Márton, Mártits Ferencz 1—1 korona, Szakács Miklós 60 fill., Cséri N., Szalai Gábor, Sikos József, Elekes Lajos 50—50 fillér, ifj. Szalay Lajos 40 fillér, Szalai Sándorné 30 fillér, Barabás Lajos, Cziráki István, Vig József, Bende István, Gálfi Domokos, Bende Sándor, Székely Elek, Szilágyi János, Linka András, Vitaris János, Borbély Lőrincz, Kálmán József 20—20 fillér, Szikszai János, Strucza János, Vajda Dániel, Csiki József, Czirjék Gergely, Szentes Károly, Kálmán István 10—10 fill. Fogadják a nemesszívű adakozók és mindazok, kik közreműködésükkel a mai boldog estét elősegítették, az ártatlan kisdedeknek általunk tolmácsolt köszönetünket.

Egy jelenvolt.

„A mult heti számunkban nem közölhattuk, mivel lapzártá után érkezett. Egyben kérjük vidéki tudósítóinkat, hogy értesíté-

süket sziveskedjenek korán beküldeni. Ellenkező esetben aktuális voltukból sokat veszítenek.

Szerk

— **Meddig aludjunk?** Az orvosi tudomány szerint az emberi test alvási ideje legelsősorban az életkortól függ. Két éves koráig az emberi szervezetnek 12 órai alvás szükséges, azontul 6 éves koráig 10 óra elegendő. Míg a test fejlődésben van, azaz 21 éves koráig 8 órai alvás kell, míg a felnőtt emberek alvási ideje átlag 7 órára tehető.

Igaz, hogy a régiek szerint „sex horas dormire sat' est... azaz hat órai alvás teljesen elegendő; de meg kell gondolnunk, hogy akkoriban nem is volt annyi pihenésre szüksége az idegeknek, mint ma, amikor a modern élet zaja hamarosan elzibbasztja, megőrli azokat.

Tudományos apróságok.

— **A lakás befolyása a tuberkulózisra,** Marburgban kimutatták, hogy a lakosság négyötödét alkotó jobbmódúak között 0.2 százalék tuberkulózisos, míg a szegénysorsu egyötödrészeknek 4—7 százaléka szenved ebben a bajban, amit elsősorban a szegény néposztálynál kell leküzdeni. A lakáviszonyok vizsgálatánál aztán rájöttek, hogy Marburgban tuberkulózisos házak vannak és hogy a tuberkulózisban való megbetegedésnek 33 százaléka arra a néposztályra esik, a mely ezekben a házakban lakik. A ház felvétele, építése, a lakók száma nem gyakorol szembetűnő befolyást. Az egyes házi járványok elemzéséből kiderült, hogy a betegség létrejöttében legtöbbször a direkt fertőzés szerepel. Pedig az egyszeri infekció nem is okoz mindig megbetegedést, hanem ehhez a bacilusok ismételt fölvétele szükséges, a mi például megtörténik akkor, ha valaki egy vigyázatlan köhögő és köpködő beteggel huzamosabban együtt él. A tuberkulózis elleni küzdelemben tehát kiváló fontosságú a szegény néposztály lakásának ellenőrzése.

— **A stearin-gyertya mint izzófény.** A kik az esti lefekvéskor éjjeli szekrényükön gyertyavilágítást használnak, tapasztalhatják, hogy a gyertya csekély, egyenlőtlen világító ereje mellett, sokszor lobogó lánggal ég, füstöl, kormoz, stb.; mindmegannyi kellemetlenség, melyeknek mellőzése igen kívánatos. Most egy oly gyertyatartó-szerkezetet találtak föl, melyben a stearingyertya egy izzótestet hoz izzásba, akár csak a világítógáz, miáltal a fényhatás sokszorozódik és e mellett a gyertya égési tartalma sem szenved hátrányt, a mennyiben az épen oly sokáig tart, mintha szabad lánggal égne. Az új szerkezetnél a gyertya a csővé kiképzett gyertyatartószárba egy rugó fölé lesz helyezve, mely a gyertyát fogyása arányában fölfelé nyomja az izzótest felé. A gyertyatartószár felső vége egy a gyertya fölsejét körülvevő lyukgatott gömbbé van kiképezve, mely a két láng képzésére szükséges levegő beszívására szolgál. Ez a két láng hozza fehérizzásba az izzótestet. Az izzótest megvédésére üveghegyer szolgál, mely fölé ha szükséges, fényhomályosító ernyőt alkalmazhatunk. A gyertya eloltása itt természetesen nem fuvás által történik, mivel ezáltal az izzótestet tenékné tönkre.

— **Gyógyászat az állatvilágban.** Az állatok nagyon jól ismerik a természet gyó-

gyító erőt és vannak tudósok, akik azt állítják, hogy az emberek sok gyógyfű ismeretét csak az állatoknak köszönhetik. A medve, a mikor fölébred téli álmából, legelőször is valami hashajtó moszatot eszik, hogy gyomrát és beleit kitisztítsa. A kutyák falun sokkal jobb egészségnek örvendnek és ezt annak köszönhetik, hogy tetszés szerint rágcsálhatnak bizonyos füveket, melyek rájuk nézve gyógyító erővel bírnak. Uhlánd egyik költeményében vadkanról beszél, mely a forrást kereste föl, hogy sebet kimossa. Egy vipera által megmart kutya közvetlenül a kígyóharapás után egy forráshoz futott, melyben 24 óráig áztatta a megmart lábát és meggyógyult. Egy német földbirtokos az alkalmatlan és kártékony varjakat a havon elhintett megmérgezett husdarabokkal pusztította. A mérge egy darabig használt, de később meglepetve tapasztalta a farmer, hogy a varjak elfogyasztják a megmérgezett husdarabokat, a nélkül azonban, hogy egészségüknek megártana. — A mikor a különös tünetény nyitját kereste, azt tapasztalta, hogy bogtyót esznek, mely őket a mérgezés következményeitől megmenti.

— **Az óra ketyegése.** Hogy mi mindenre ki nem terjed a tudományos kutatás figyelme, annak érdekes példaként szolgálhat egy német élettani folyóirat cikke, mely más egyebek közt az óra ketyegésével, a mozgásban levő óraműnek tik-tak hangjával foglalkozik. Mint a hogy azt akármily ingaóránál könnyen meg lehet állapítani, a tik hang az keleti, a tak hang pedig az inga nyugati kilengésének legmagasabb pontjával esik össze. Minthogy az óra horgonya az ingával ellenkező irányban mozog, az inga jobbfelé lengésénél, tehát akkor, a mikor a horgony a fogas kerék fölfelé haladó részébe kap bele, halljuk a tiktet és megfordítva. Minthogy azonban a tak a hosszabban halatszó hang és a kettős lengés akusztikailag két teljesen egyforma részre oszlik, úgy hogy megfelelő gyakorlat után tetszésszerint a tiktet vagy takot tehetjük első hangnak. Érdekes annak a kérdésnek megoldása, hogy miért nevezik azt a hangot, a melyet az óra ad, mindenkor tik-taknak és sohasem tak tiknek. Az eféle hangösszetételeket, sohasem önkényesen képezzük, hanem azok vagy külső működések hű utánzatai, vagy pedig tudatos, vagy öntudatlan, de mindenkor jelentőségteljes élet, vagy lélektani alapon nyugvó képzeletek. A tik-tak neve se véletlenül keletkezett. Minden esetre föltűnő az analógia a tik tak és más hasonló hangutánzó szavak, mint bim-bam, piiff-paff, stb. között. Kétségtelen tehát, hogy lélektani, avagy élettani okból a magasabb, élesebb nyoma-

téku hang szolgál kiindulási pontul a vegyes hangütemények vissza adásánál. Minden esetre úgy áll a dolog, hogy a kiejtésnél könnyebb a szót az i betűt magában foglaló szótaggal kezdeni, mert az artikuláció más sorrendben a beszélő szervnek nagyobb nehézséget támaszt.

— **Csörgőkígyó vadászat.** A pennsylvaniai kék hegyeken nagyon sok a csörgőkígyó, melyek főképen madarakból, kisebb kígyókból, patkányokból, gyikokból, egerekből és másokból táplálkoznak. A csörgőkígyó egy bizonyos delejes állapotánál fogva ezeket az állatokat nagyon könnyen megejti. A kék hegyek lakói a csörgőkígyókra való vadászatot sportként üzik és éppen veszedelmes volta miatt nagyon kedvelik. Egy angol utazó következőleg írja le a kígyóvadászatot, melynek Reading közelében szemtanuja volt: A kígyóvadászok mindenkor párjával vonulnak ki, hogy megmarás esetén egyik a másiknak segítségére lehessen. Nehéz, vastag csizmákat huznak, gumitalpakkal. A gumitalpakra a sziklás és sikamlós hegyek miatt van szükség. A vadászatra legalkalmasabb a déli idő, a mikor a csörgőkígyók köveken vagy sziklákon sütkéreznek. A veszedelmes kígyó csak ritkán zárja le szeméit, szaglása rendkívül éles.

A szerkesztőség üzenetei.

Sármás. Nagyon köszönjük szíves jóindulatát. Most már értjük, honnan ered ez a részvétlenség. Daczára annak, biztos alapon állunk. Az a néhány előfizető is jól fogna, ámbár nélkülök is existálni tudunk. Arról még szó sincs egyelőre. De semmi körülmények között mi úgy nem tennénk mint a „Mezőség“. Ha a nagy közöny még is oda juttatna, a mire reá nem szolgáltunk, az előfizetőinket akkor sem rövidítnék meg. Mi egész lényünket oda adjuk cserébe. Ingyen senkitől sem kérünk. Nem vagyunk idegenek, legyen személyünk garancia. Arra azonban most gondolni sem lehet. Ujólág köszönjük. Szívélyes üdvözet.

Jelenvolt Sármás. Szíves tudósítását köszönettel vettük és kérjük továbbra is értesítését.

P. Á.-né Szamosujvár. Szíves buzdító soraiért hálás köszönet.

Dr. B. A. Köszönöm a pár sort. A lelkembe nézett. Oda is talált. De szeretnék szóval többet is mondani. Egyelőre talán csak levélben. Vajha több lenne a szerencse. Rövidesen kitudódik. Forró üdvözet.

HIRDETÉSEK

lapunk kiadóhivatalában
olcsón felvételnek.